

KORIŠTENJE INTERNETA U PRETRAŽIVANJU LITERATURE

Internet je moćan alat za pronalaženje primarnih izvora prilikom pisanja znanstvenih radova, eseja i drugih projekata. Za pronalaženje relevantnih referenci ključno je znati kako tražiti informacije. Svaka znanstvena disciplina ima zaseban popis korisnih poveznica na internetu, o kojima ćete više saznati ako se raspitate među kolegama, no postoje i neke opće smjernice koje će vam pomoći neovisno o tome na kojem ste studiju.

Kako vrednovati internetski izvor?

Vjerovali ili ne, internetske stranice ne sadrže uvijek točne informacije, već i zbog toga što internetske stranice rade ljudi, a ljudi griješe. Prosuđivanje vjerodostojnosti informacija koje nađete na internetu može biti problematično, pogotovo ako tražite vjerodostojan materijal koji možete citirati u svom seminarskom radu. Kako biste lakše procijenili pouzdanost izvora, pokušajte utvrditi:

- **Tko je odgovoran** za stranicu - posebno kad tu stranicu mislite citirati u svom radu. Zapitajte se: Je li posve jasno koja je organizacija odgovorna za informacije navedene na stranici? Postoji li na stranici poveznica na informacije o organizaciji i uključenim osobama („O nama“)? Postoji li mogućnost da provjerite postoji li organizacija u stvarnom svijetu (kontakt informacije koje sadrže više od same *e-mail* adrese)? Ako ste odgovorili negativno na ijedno od ovih pitanja, vjerojatno se radi o stranici koju ne želite uključiti u popis referenci.
- **Točnost** možete pokušati utvrditi pitajući se: Mogu li jednostavno odrediti tko je napisao tu informaciju? Jesu li sve činjenice potkrijepljene citiranom literaturom? Ima li tekst očitih gramatičkih i pravopisnih grešaka? Kad je stranica posljednji put ažurirana? Može li se procijeniti autorova stručnost? Jesu li autorove kvalifikacije na stranici jasno navedene?
- **Motivaciju u pozadini** stranice bitno je utvrditi kako biste se uvjerali da je izvor neutralan. Pitajte se pritom: Postoji li očita pristranost u informacijama? Je li tekst napisan uravnoteženo ili jasno naginje određenom stajalištu? Odgovara li URL (u kojem se često nalazi ime organizacije) sadržaju stranice? Ako istražujete posljedice pušenja za zdravlje, vjerojatno podatke ne želite preuzeti sa stranice tvornice duhana. Jesu li promidžbeni oglasi jasno odvojeni od sadržaja? Ako sumnjate u integritet stranice i dobivate dojam da vam žele nešto podvaliti, radije potražite drugi izvor.

Nakon što ste sve navedeno provjerili, potrebno je uključiti i zdrav razum. Činjenica da je nešto našlo svoj put do interneta, ne znači i da je vjerodostojno, pouzdano, pa čak ni točno!

Neke korisne poveznice:

- **Knjižnica Filozofskog fakulteta** - <http://knjiznice.ffzg.hr/>

Iako je pravi užitak prelistavati literaturu u novoj Knjižnici Filozofskog fakulteta, neki izvori dostupni su vam i od kuće. Literaturu možete pretraživati putem Kataloga Knjižnice (starog i novog) ili putem Baza podataka. Otkrit ćete velik broj *e*-časopisa koji sadrže potpune tekstove, pogotovo ako se radi o izdanjima starijima od godinu dana.

- **Wikipedia** - <http://www.wikipedia.org/> ili <http://hr.wikipedia.org> (hrvatska verzija)

Možda se pitate zašto vam predlažemo stranicu koja ne zadovoljava svim navedenim kriterijima vjerodostojnosti. Iako se radi o stranicama s kojih informacije treba uzimati sa rezervom, one gotovo redovito uključuju i popis korištenih referenci, od kojih neke itekako mogu biti vjerodostojne. Ako ne znate odakle početi u istraživanju neke teme, Wikipedia je pravo mjesto za vas.

- **Besplatne e-knjige**

Na internetu možete pronaći velik broj knjiga koje vas zanimaju, no od njih ćete većinu trebati platiti. Međutim, neke stranice nude literarne klasike, ali i razne priručnike, potpuno besplatno:

<http://www.gutenberg.org>

<http://www.bartleby.com>

<http://freecomputerbooks.com>

Uz e-knjige u klasičnom obliku, ponuđene su vam i on-line knjige koje besplatno možete samo pregledavati, ali ne i kopirati, te audioknjige, koje možete kopirati i slušati ih, npr. na mp3-playeru u tramvaju.

- **Google Znalac** - <http://scholar.google.hr/>

Na ovom mjestu možete pretraživati izvore iz različitih disciplina. Google Znalac pomaže u identificiranju većine relevantnih istraživanja objavljenih širom svijeta u obliku znanstvenih članaka, disertacija, knjiga, sažetaka članaka i usmenih izlaganja, koje su objavili akademski izdavači, profesionalna društva, sveučilišta i znanstvene organizacije. Za neke radove možda nećete dobiti poveznicu na potpuni tekst, ali zato možete dobiti neke druge korisne informacije kao što su: sažetak rada, popis radova koji su citirali dotični rad, poveznice na baze podataka ili na slične članke. Preporučujemo da koristite mogućnost napredne pretrage, kako vas golema količina rezultata dobivena osnovnom pretragom ne bi obeshrabrila na samom početku traženja.

Pripremila: Maša Tonković